

Зважаючи на зростання інформаційних потоків, інноваційні інформаційні технології направленні на управління увагою мас та на її утриманні на визначених подіях, явищах, персоналіях, політичних фактах. Слід зазначити, що основна увага у цих технологіях зосереджена не на конкретному політичному факті а на його інтерпретації, що дозволяє політтехнологам у потрібний момент перемикає увагу масової свідомості на потрібні теми, відволікаючи увагу від небажаних повідомлень.

Значна увага у сфері політичних технологій приділяється, саме технологіям управління свідомістю мас, а отже утриманням, перемиканням та відволіканням уваги громадськості. Інструментарій перемикання уваги громадськості у ЗМІ, слід поділити на два типи. Перший – тактичний інструментарій, що забезпечує щоденне відволікання уваги від реально-значущих для політичної системи подій на події, що мають важке емоційне забарвлення, наприклад: вибухи, терористичні акти, падіння літаків, автомобільні аварії, стихійні лиха, катастрофи тощо.

Другий тип – стратегічний інструментарій, тобто такий, що забезпечує довготривале утримання уваги на певних подіях, а саме: масові заворушення, революції, епідемії, гучні кримінальні справи та їх розслідування, масштабні спортивні змагання, відзначення історичних ювілеїв тощо.

Варто зазначити, що водночас інформаційна політика телеканалів ставить мету забезпечення певної психологічної рівноваги, дбаючи про можливість переключення уваги глядачів на розважальні шоу, що дає можливість електорату відсторонитись (на певний час) від гострих проблем.

Політичні ток-шоу теж є одним із методів у політичних технологіях. Тому, що завдяки ним відбувається симуляція постійних конфліктів в середовищі політичної еліти. Таким чином у більшості суспільства породжується прагнення відсторонитися від політичних дискусій, а згодом і від реальної політичної участі. Проте варто зазначити, що у кризові періоди, політичні ток-шоу виконують функцію «випуску пари», забезпечуючи заміщення реальної кризи її віртуальним аналогом.

Отже, сучасне інформаційне суспільство вирізняється особливою роллю ЗМІ, що набувають ключових функцій у сфері формування громадської думки, легітимізації політичної влади та політичної системи. Водночас завдяки існуванню багатьох інформаційних каналів, інформація набуває значного поширення, а інформаційні технології як складова політичних стають визначальним чинником політичного процесу.

Список використаних джерел:

1. Богуш Д. 10 секретів політичних кампаній [Електронний ресурс] / Д. Богуш. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://www.iri.org.ua/sites/default/files/resources/10%20%D1%81%D0%B5%D0%BA%D1%80%D0%B5%D1%82%D1%96%D0%B2%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B9_1.pdf.
2. Головатий М. Ф. Політичні технології: механізм і мистецтво здобуття політичної влади [Електронний ресурс] / М. Ф. Головатий – Режим доступу до ресурсу: http://megalib.com.ua/content/4166_Golovatii_M_F_Politchni_tehnologii_mehaniz_m_i_mistectvo_zdobyttya_politichnoi_vladi_.html.
3. Митко А. Використання спіндокторінгу в країнах світу як протидія інформаційній демократії [Електронний ресурс] / А. Митко – Режим доступу до ресурсу: <http://gisap.eu/ru/node/1504>.

Майстрок Наталія Олегівна,

кандидат соціологічних наук, доцент,

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

**ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЯК ПРОВІДНА ТЕНДЕНЦІЯ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

У сучасності існує багато визначень, однак більшою мірою вони пов'язані з такими поняттями, як глобалізація, модернізація, трансформація та транснаціоналізація. З.Бауман характеризує сучасність як «*inter regnum*» (міжвладдя), коли старі засоби ефективної дії вже не працюють, а нові ще не знайдені. Тому у сучасному суспільстві існує двояке відчуття: з одного боку ми відчуваємо закінчення чогось, з іншого – не знаємо, що починається. Ми знаходимося у порожньому просторі, переходячи з одного місця в інше.

В.Робінсон, розвиваючи концепцію «глобального капіталізму», вказує на те, що наприкінці ХХ ст. відбулася активізація процесів транснаціоналізації, в першу чергу в економічній сфері, що відзначилося у наступних ознаках: зростанні питомої ваги торгівлі у світовому ВВП; безпрецедентних обсягах потоків капіталу; активній реструктуризації і децентралізації виробничих структур за допомогою сучасних інформаційно-транспортних систем; зростанні значення політики як вагомого фактора глобального розвитку; зростанні мобільності робочої сили за рахунок поширення міграції; всеохопності світу глобалізацією; перетворенні транснаціонального капіталу у домінуючий сегмент світового капіталу, що визначає умови і форми його функціонування.

Якщо основу світової економіки в індустріальному суспільстві складали процеси інтернаціоналізації, коли кожна країна розвивала національну економіку і всю систему накопичення через торгівлю, то нині активно іде процес глобалізації виробничого процесу при глобальній мобільності капіталу, а також демонтаж автономних національних виробничих систем та їх активація в якості складових елементів світової виробничої системи, а сама світова економіка перетворюється у глобальну.

Економічна глобалізація породжує культурну глобалізацію. Культурні ідентичності під впливом ринкових відносин перетворюються у товар, а певні культурні феномени є результатом гомогенізуючих тенденцій універсальної ринкової економіки (напр. «кокаколанізація» культурного життя). Процес транснаціоналізації сприяє також стандартизації соціальної та політичної сфер та призводить до формування транс-капіталістичного класу і транснаціональної

держави. Нація-держава вже не є організуючим принципом капіталізму, оскільки рух капіталу йде окремо від виробництва і звільняється від безпосереднього політичного та інституціонального контролю.

Основними ознаками транснаціональної держави, за Робінсоном, є наступні:

- 1) виконання функції захисту спільних інтересів глобального керуючого класу;
- 2) трансформація та інтеграція національної держави у глобальну структуру транснаціональної держави;
- 3) інституціоналізація нових класових відносин між глобальним капіталом та глобальною працею як основи формування транснаціональної держави [1].

Л.Склеяр, порівнюючи та аналізуючи різні моделі глобалізації, пропонує модель глобальної системи, заснованої на транснаціональних практиках. Ці практики поділені на три сфери: економічні, політичні та культурно-ідеологічні та спираються на певний інститут. Економічні практики – на транснаціональні корпорації, політичні – на транснаціональний капіталістичний клас, культурно-ідеологічні практики – на культуру та ідеологію конс'юмеризму [2].

Отже, однією з основних ознак глобалізованого суспільства є виникнення транснаціональних соціальних просторів та форм життя, для яких характерна діяльність та співіснування, яке не визнає відстаней (зовнішньо віддалених один від іншого світів, національних держав, релігій, регіонів та континентів). Транснаціональні форми життя структурно та змістовно змінюють колишній життєвий світ людини, надають їй свідомості нову логіку, змінюючи особистісну ідентифікацію, світогляд, стиль та образ життя.

Список використаних джерел:

1. Robinson W.I. A theory of global capitalism/ Production, class and state in a transnational world/ W.I.Robinson. - Baltimore, London; Jons Hopkins University Press, 2004. - 200 P.

2. Sklair L. Competing conceptions of globalization/ J. of world-system research. – 1999. – Vol. 2. – P. 143-162.

Милосердна Ірина Михайлівна,

кандидат політичних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ В СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ: ІСТОРИЧНИЙ ТА ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІРИ

Сучасний глобальний світ складно і суперечливо вибудовувався упродовж тисячоліть. Відбувалися зміни соціально-політичної організації суспільства, відбувалися оновлення і ускладнення механізмів взаємовідносин між представниками різних народів, націй. А оскільки відмічені процеси відбуваються і в сучасному суспільстві, то з'являється необхідність звернення до аналізу його сутності та історичних особливостей розвитку.

Світовий політичний процес XIX-XX ст., сформував глобальну політичну систему, для якої важливим був не тільки центр, але на передові позиції почали виходити периферії світу й важливими силами стали іспансько-американська, англо-бурська, японсько-китайська, русько-японська.

Сьогодні глобалістська термінологія є модною, проте, це не завжди свідчить про власне розуміння процесів, які відбуваються в сучасному світі. І можна погодитися з У. Беком, на думку якого глобалізація представляє собою найбільш застосоване слово, але разом з тим, це й найнезрозуміліше, затьмарене, політично ефектне слово. Важливо зрозуміти на системному рівні: що є скороминущим в новому глобалізаційному процесі, а що відбиває глибинні процеси і носить фундаментальний характер.

В сучасних умовах все частіше постає завдання, яке полягає в тому, щоб глобалізація в різних сферах, зокрема, в політичній, економічній, технологічній, інформаційній, освітній та інших, не стала джерелом додаткових конфліктних

ситуацій, не посилювала напруженість у світі, оскільки сучасний світ повний небезпеки, ризиків, загроз. І тому необхідно спрямувати глобалізаційний процес таким чином, щоб не помножувати кількість фундаментальних глобальних проблем, а допомогти вирішити ті проблеми, які стоять сьогодні перед цивілізацією. Проте, перші кроки глобалізаційного процесу, відколи він став реальним чинником світової політики, свідчить про те, що глобалізація не лише не зменшила загальну напруженість на планеті, але і значно ускладнила взаємовідносини різних цивілізаційних структур, загостривши багато проблем, які досі не давали ясно про себе знати. Так, довгий час більш динамічною в політичному відношенні, соціально-політичному розвитку була західна цивілізація, яка мала безперечні досягнення.

З цієї причини на Заході досить довго домінував погляд на історію, який представлявся в ілюзії, що весь світ обертається навколо Заходу і неминучим є затвердження цінностей західного світу. І як відмічав С. Хантингтон, запорукою успіху західної цивілізації була її відкритість для інших культур. Проте перемога Заходу під час Холодної війни призвела до її виснаження: внутрішні проблеми, уповільнення економічного зростання, безробіття, спад зростання населення та інші проблеми. І у цей момент економічна могутність переміщується в країни Східної Азії: Китай, Індія, Японія. І швидкість такої трансформації вражає.

Отже глобалізаційні процеси мають складну, багаторівневу структуру та й досі питання щодо їх сутності та специфіки залишаються відкритими, оскільки це суперечлива реальність, яка знаходиться на етапі формування.

Згідно з Оксфордським англійським Словником, слово «глобалізація» уперше використовувалося в публікації «Нова Освіта» у 1952 р., для позначення цілісного представлення накопиченого досвіду у сфері освіти.

Засадничим визначенням поняття «глобалізація» вважається визначення за Р. Робертсоном. Під глобалізацією він розуміє процес всезростаючої дії різних чинників міжнародного значення (економічних і політичних зв'язків, культурного і інформаційного обміну) на соціальну дійсність в окремих